

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง สำนักงานผู้อำนวยการ โทร ๐ ๒๗๙๔ ๖๐๕๑

ที่ สกนช. (สนอ.) ๗/๒๕๖๔

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

ด้วย สำนักงานผู้อำนวยการ ได้พิจารณาวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังปรากฏตามรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ที่ได้เสนอมาร่วมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ พร้อมทั้งเห็นชอบให้เผยแพร่รายงานฯ ดังกล่าวในเว็บไซต์และระบบอินทราเน็ตของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ต่อไป

(นางศศิธร สมิตเวช)

ผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการ

- ผลิตอบ ผลิตเว็บไซต์เผยแพร่
ใน Website & Intranet ของ กอ.น.
๓๐๗

รายงาน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โดย

สำนักผู้อำนวยการ

สารบัญ

หน้า

1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์	1
3. แนวความคิดในการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน	1
1) ความหมาย	2
2) วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	2
3) วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	4
4) การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	5
และแนวทางการปฏิบัติเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงและป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	

1. หลักการและเหตุผล

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม เสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการมีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest : COI) เป็นเพราะการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรม ด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวม ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภารกิจภาครัฐ การให้บริการประชาชน และประเทศชาติในที่สุด

สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (สกนช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 และโดยผลของกฎหมายกำหนดให้รับโอนเจ้าหน้าที่ของสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) (สบพน.) (ถูกยุบเลิกไปตามพระราชกฤษฎีกายุบเลิกสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2562) จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอันอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติงานที่สืบเนื่องต่อจากการปฏิบัติงานเมื่อครั้งยังมีสถานะเป็น สบพน. ทั้งนี้ โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมของ สกนช. ถึงสาเหตุหรือปัจจัยของความเสี่ยงอันอาจเกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อนในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดแนวทาง มาตรการ วิธีการในการป้องกันและควบคุมหรือลดความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนดังกล่าวต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรม ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน
- 2) เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกัน ควบคุม หรือลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน
- 3) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารงานของ สกนช.

3. แนวความคิดในการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

1) ความหมาย

ความเสี่ยง (Risk) คือ การวัดความสามารถที่จะดำเนินการให้วัตถุประสงค์ของงานประสบความสำเร็จภายใต้การตัดสินใจ งบประมาณ กำหนดเวลา และข้อจำกัดด้านเทคนิคที่เผชิญอยู่ ความเสี่ยง จึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน และความจำกัดของทรัพยากร

การจัดการความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยง (Risk management) คือ การจัดการความเสี่ยง ทั้งในกระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ (Risk analysis) ประเมิน (Risk assessment) ดูแล ตรวจสอบ และควบคุม

ความเสี่ยงที่สัมพันธ์ กับ กิจกรรมหน้าที่และกระบวนการทำงาน เพื่อให้องค์กรลดความเสียหายจากความเสียหายมากที่สุด อันเนื่องมาจากภัยที่องค์กรต้องเผชิญในเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเรียกว่า อุบัติภัย (Accident)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests) หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานบริษัท หรือผู้บริการมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ในรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งอาจเชื่อมโยงไปสู่การทุจริตได้ กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

2) วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหาย เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากข้อมูลเป็นเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินได้

ตารางที่ 1 เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
1	น้อยมาก	โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นปานกลาง
4	มาก	มีโอกาสเกิดขึ้นมาก
5	มากที่สุด	มีโอกาสเกิดมากที่สุด

ตารางที่ 2 เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลต่อบุคลากร

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
1	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน
2	น้อย	ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	บรรยากาศการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม
4	สูง	เป็นความผิดพลาดวินัยไม่ร้ายแรง
5	สูงมาก	เป็นความผิดพลาดวินัยอย่างร้ายแรง

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 3 ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	1 – 3 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	4 – 9 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูง	10 – 16 คะแนน	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	17 – 25 คะแนน	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โดยการหยุด ยกเลิก เปลี่ยนแปลงกิจกรรม

3) วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของ สกนช.

ด้วย สกนช. มีการควบคุมภายใน และมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานและกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และมีรูปแบบที่ชัดเจน กล่าวคือ มีสำนักตรวจสอบภายในเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบหน่วยรับตรวจเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และมีการให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายระเบียบ และหลักเกณฑ์ วิธีการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการตรวจสอบการประมาณการค่าใช้จ่ายในการขออนุมัติการเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการทำสัญญาการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งจากข้อมูลการตรวจสอบภายใน และการร้องเรียนกล่าวหาหรือการดำเนินการทางวินัยเจ้าหน้าที่ในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ไม่ปรากฏว่ามีพฤติกรรมที่เป็นการกระทำผิดที่เกี่ยวกับการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการป้องกันและลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของ สกนช. ซึ่งได้นำผลการวิเคราะห์และการจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มาเป็นข้อมูลในการพิจารณา

4) การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และแนวทางการปฏิบัติเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงและป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

แสดงผลตามตารางดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
ประจำปีงบประมาณ 2564

ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ (I)	โอกาสที่ จะเกิด ความเสี่ยง (L)	ระดับความ เสี่ยง (I)x(L)	ประสิทธิผลของการ ควบคุมความเสี่ยง	โอกาสและ ความสามารถ ในการปรับปรุง	กรอบ ระยะเวลาใน การนำไป ปฏิบัติ	คะแนนลำดับ ความสำคัญ ความเสี่ยง
1	เจ้าหน้าที่รับของขวัญ และประโยชน์อื่นใด จากผู้มาติดต่อหรือผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย	5	5	25	สามารถควบคุมความเสี่ยง ได้ในระดับดีมาก แต่ยังไม่ สามารถควบคุมได้ทั้งหมด	สูง	1 ปี	1

แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงและป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่ ประจำปี 2564

ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยง	แนวทางป้องกัน/กิจกรรม	กรอบระยะเวลาในการนำไปปฏิบัติ
1	เจ้าหน้าที่รับของขวัญและประโยชน์อื่นใด จากผู้มาติดต่อหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ผู้บริหารระดับสูงประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและแสดง เจตนาธรมณ์อย่างชัดเจนในการปฏิบัติงานโดยตระหนักถึงการขัดกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อส่งเสริม ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทุกคนตระหนักและร่วมขับเคลื่อนนโยบาย งดรับของขวัญทุกเทศกาลอย่างต่อเนื่อง	ต.ค. 2563 – ก.ย. 2564